

ИРЕНА САВИЦКА
АГАТА ТРАВИЊСКА
ВЕСЕЛИНКА ЛАБРОСКА
АНА ЦИХНЕРСКА
БРАНИСЛАВ ГЕРАЗОВ

**ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА
НА МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК**

**СЕГМЕНТАЛНА
ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА**

MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
RESEARCH CENTER FOR AREAL LINGUISTICS
"BOŽIDAR VIDOESKI"

IRENA SAWICKA
AGATA TRAWIŃSKA
VESELINKA LABROSKA
ANNA CYCHNERSKA
BRANISLAV GERAZOV

**PHONETICS AND PHONOLOGY
OF THE MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE**

**SEGMENTAL PHONETICS
AND PHONOLOGY**

SKOPJE 2022

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА АРЕАЛНА ЛИНГВИСТИКА
„БОЖИДАР ВИДОЕСКИ“

ИРЕНА САВИЦКА
АГАТА ТРАВИЊСКА
ВЕСЕЛИНКА ЛАБРОСКА
АНА ЦИХНЕРСКА
БРАНИСЛАВ ГЕРАЗОВ

**ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА
НА МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК**

**СЕГМЕНТАЛНА ФОНЕТИКА
И ФОНОЛОГИЈА**

СКОПЈЕ 2022

Уредник:

доп. член Марјан Марковиќ

Рецензентии:

акад. Зузана Тополињска

проф. д-р Дамир Хорга

проф. д-р Лилјана Митковска

Лектура:

проф. д-р Веселинка Лаброска

Компјутерска обработка:

м-р Давор Јанкулоски

Печат:

„Европа 92“ – Кочани

Тираж:

200 примероци

Истражувањето е финансирано со грант на Националниот научен центар (Полска) регистар на проектот бр: 2017/25/V/HS2/00760

CIP – Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

811.163.3'342

811.163.3'344

ФОНЕТИКА и фонологија на македонскиот стандарден јазик. Сегментална фонетика и фонологија / Ирена Савицка ... [и др.]. - Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2022. - 336 стр. : илустр. ; 21 см

На наспор. насл. стр: Phonetics and phonology of the macedonian standard language. Segmental phonetics and phonology. - Фусноти кон текстот. - Други автори: Агата Травињска, Веселинка Лаброска, Ана Цихнерска, Бранислав Геразов

ISBN 978-608-203-346-4

1. Савицка, Ирена [автор] 2. Травињска, Агата [автор] 3. Лаброска, Веселинка [автор] 4. Цихнерска, Ана [автор] 5. Геразов, Бранислав [автор]

а) Македонски јазик -- Фонетика б) Македонски јазик -- Фонологија

COBISS.MK-ID 56374021

СОДРЖИНА

Вовед	7
Глава I. Фонетика	15
Артикулација	15
Градба на артикулацискиот апарат	15
Место и начин на артикулација	22
Техники за испитување на артикулацијата	25
Акустички карактеристики на човековиот глас	27
Глава II. Фонологија	51
Главни правци во фонологијата	51
Избор на теорија	63
Глава III. Јунктури	77
Поделба на македонските гласови	77
Јунктури	80
Глава IV. Самогласки	93
Артикулациски и акустични карактеристики на македонските самогласки	93
Самогласката <i>a</i> /a/	97
Самогласката <i>o</i> /o/	100
Самогласката <i>y</i> /u/	103
Самогласката <i>i</i> /i/	106
Самогласката <i>e</i> /e/	108
Самогласката шва /ə/ (темниот глас <i>ä</i>)	112
Самогласните фонемии и нивната дистрибуција	113
Самогласни групи	149
Глава V. Сонанти	171
Артикулациски и акустични карактеристики на македонските сонанти	171
Глајдови (апроксиманти) (<i>j</i> /j/)	171
Ликвиди (латералите <i>л</i> /l/, <i>љ</i> /lj/ и вибрантот <i>р</i> /r/)	174
Назали (<i>м</i> /m/, <i>н</i> /n/ и <i>њ</i> /ɲ/)	182
Сонантските фонемии и нивната дистрибуција	185

Глава VI. Опструенти	219
Артикулациски и акустични карактеристики на македонските опструенти	219
Оклузивни опструенти (преградно-пловивни)	219
Двоуснени (билабијални) оклузивни <i>б</i> /b/ и <i>п</i> /p/	223
Забни (дентални) оклузивни <i>д</i> /d/ и <i>т</i> /t/	225
Меконепчени (веларни) оклузивни <i>г</i> /g/ и <i>к</i> /k/	226
Фрикативни опструенти (теснински)	233
Забни фрикативи <i>з</i> /z/ и <i>с</i> /s/	234
Венечни фрикативи <i>ж</i> /ʒ/ и <i>ш</i> /ʃ/	236
Забно-уснени фрикативи <i>в</i> /v/ и <i>ф</i> /f/	239
Меконепчен (веларен) фрикатив <i>х</i> /x/	241
Преградно-теснински опструенти (африкати)	243
Забни африкати <i>џ</i> /tʃ/ и <i>џ</i> /dʒ/	244
Венечни африкати <i>ч</i> /tʃ/ и <i>џ</i> /dʒ/	248
Тврдопечени африкати <i>ќ</i> /k/ и <i>џ</i> /ʒ/	249
Опструентските фонемии и нивната дистрибуција	257
Алофонија и дистрибуција	259
Алвеоларизации и африкатизации	260
Палаталност и палатализација	264
Согласнички групи	268
Санди	278
Внатрешно санди	279
Надворешно санди	283
Санди во сложените зборови	287
Гласот /v/ во санди	288
Глава VII. Фонетика на текстот во македонскиот јазик	295
Список на цитирани позиции	311
Список на илустрации	321
Список на табели	335